

T. Algyi és Huny!

2018-12-27.

Jg-Ls. J
12.27.16.

2018 DEC 27

Szakmai értékelés

Nagy Gáspár Városi Könyvtár, Budakeszi

2017. évi beszámoló – 2018. évi munkaterv

1, Általános tendenciák, fő irányvonalak, szervezeti kérdések

2017. Budakeszi Város Önkormányzata a művelődési házzal közös épületben, önálló intézmény szervezeti formában működteti a város könyvtárát. Az intézmény erősségei: magasan képzett munkatársak, jó minőségű, elektronikusán feltárt gyűjtemény, városközponti elhelyezkedés, akadálymentesség, és a közösségépítő tevékenység. Gyengeségek: alacsony létszám, helyhiány és zsúfoltság, szűkös olvasói terek, megosztottság az épületen belül. Stratégiai céljai: a gyűjtemény olvasói igények szerinti gyarapítása, a fiatalok olvasásfejlesztése, informatikai eszközök és a honlap fejlesztés, közösségépítés. Az intézményben 3 fő teljes munkaidős és 1 fő részmunkaidős könyvtáros, valamint 2 fő kulturális közfoglalkoztatott dolgozik. A könyvtár hétközben 28 órában tart nyitva, kéthétente szombaton is várja az olvasókat, ilyenkor 33 óra a heti nyitva tartás. A gyermekrészleg heti 19 órában látogatható. A könyvtár szakmai egységei: felnőtt olvasószolgálat (ide tartoznak az elektronikus szolgáltatások is), gyermekkönyvtár, gyűjteményfejlesztés, rendezvényszervezés.

2018. Az év stratégiai céljai között továbbra is szerepel a gyűjteményfejlesztés prioritása, a fiatalok olvasóvá nevelése és az olvasókat kiszolgáló informatikai fejlesztés. Új elem a minőségbiztosítási elvek következetes alkalmazása.

***Vélemény:** A könyvtár sok erősséggel, de a munkát nehezítő gyengeségekkel is rendelkezik. Szakmai programja és eredményei azt mutatják, hogy fontos szerepe van a település kulturális életében. A beszámoló és a munkaterv a helyi igényeket figyelembe vevő és megvalósítható fejlesztési irányt tartalmaz. **Javaslat:** A jelenlegi létszámmal nehéz lesz ellátni a jövőben a feladatokat, indokolt a könyvtárvezető kérése további könyvtárosi státusz létesítésére.¹*

2, Szakmai működés

Gyűjteményszervezés – fejlesztés - feltárás

2017. A gyűjtemény gyarapodása 2014 óta folyamatosan csökken, aminek főként az az oka, hogy nem tudnak több könyvet elhelyezni. Egy ilyen nagyságrendű könyvtárnak legalább 2100 dokumentummal kellene gyarapodnia a szakmai ajánlásoknak szerint.² Jelentős a könyvtár német nemzetiségű gyűjteménye, fejlesztése folyamatos. A gyűjtemény frissülését a rendszeres állomány apasztás segíti, amely 2016-ban nagyobb selejtezést jelentett. A dokumentumok elektronikus feltárása a SZIKLA integrált könyvtári rendszerben történik, a feltártság 100 %-os. A könyvek 15 nap alatt jutnak el az olvasóhoz.

2018. Az állomány gyarapodását az előző évnél magasabb darabszámban és alacsonyabb összegben határozták meg. A tervezett 1500 dokumentum beszerzésének hasonló arányú apasztással biztosítanak helyet. Prioritása van a gyermekkönyvtári beszerzésnek. Az év nagy feladata az állományellenőrzés lesz.

***Vélemény:** A gyűjtemény szervezése és a feltárás módja a szakmai elvárások szerint történik, sajnálatos, hogy a gyarapodásnak a hely szűkössége szab határt. **Javaslat:** A könyvek 15 napos átfutási ideje hosszú, ezt lényegesen csökkenteni kell.*

¹ A szakmai irányelvek 1000 lakosonként 0,5 könyvtáros alkalmazását ajánlják.

² 1000 lakosonként 150 db dokumentum beszerzése és apasztása ajánlott.

Könyvtárhasználat

2017. A beiratkozott olvasók aránya a lakossághoz viszonyítva 11 %. A regisztrált olvasók száma 2011 óta folyamatosan csökkent. 2017-ben viszont megfordult ez a tendencia, 3% növekedést érték el, a kölcsönzött kötettség is magasabb volt 2 %-kal. A 14 éven alúliak könyvtárhasználati mutatói évek óta folyamatosan növekedtek. Budakeszin magas a gyermekek létszáma, a gyűjteményt és a szolgáltatásokat ennek megfelelően alakították. Az aktív használók száma kevéssel meghaladta a regisztrált olvasók számát, ez azt mutatja, hogy a szolgáltatásokat regisztráció nélkül is igénybe lehet venni. A látogatási alkalmak száma alatta marad az elvárhatónak, csökkent a könyvtárközi kölcsönzés iránti igény is.

2018. A forgalmi adatoknál az előző évnél kicsit magasabb számokkal terveznek, a könyvtár népszerűsítésére különböző akciók lesznek az év során.

Vélemény: A könyvtárhasználat forgalmi mutatóinak pozitív irányú változása használói igényeknek megfelelő, minőségi könyvtári szolgáltatást jeleznek.

Online- és elektronikus szolgáltatások

2017. A könyvtárnak jól áttekinthető információban gazdag, mobil telefonról is elérhető honlapja van, amelyet havi 4 alkalommal frissítenek. Ennek és az OPAC-nak köszönhetően magas a látogatottsága is. A Felnőtt részlegben 4 számítógép áll az olvasók rendelkezésére, valamennyin van a gyengénlátók olvasását segítő alkalmazás. Elérhető a NAVA adatbázisa és E-MOP pontot is működtetnek. A közösségi hálón programokkal, könyvajánlókcal is jelen van a könyvtár.

2018. Az online és az elektronikus szolgáltatások terén a tervszámok szinte változatlanok. Tervezik a honlap idegen nyelvű változatának elkészítését.

Vélemény: A honlapját megújító könyvtár sokat tett az online és elektronikus szolgáltatások biztosításáért. A további fejlesztési irány a nemzetiségek könyvtári szolgáltatását bővíti.

Egyéb szolgáltatások, rendezvények

2017. A könyvtár német nyelvű gyűjteménye biztosítja a nemzetiségi könyvtári ellátást, folyamatosan fejleszti a gyűjteményt és a közösségi programokat szervez. A fogyatékkal élők számára is biztosított az akadálymentes szolgáltatás. A használó képzés, a könyvtárhasználati órák és közösségi programok területén széles a kínálat, valamennyi korosztály számára szerveztek programokat, amelyek látogatottsága magas volt. A gyermekkönyvtár szükségessége korlátozza a gyermekfoglalkozások számát. Kiemelkedő a könyvtár közösségépítő tevékenysége is.

2018. Az előző év gyakorlatát folytatva, tervezik a középiskolások könyvtárhasználati képzésének bővítését, programokat szerveznek a nemzetiségek és a családok számára is, folytatják a könyvtári kiscsoportok közösségi programjait.

Vélemény: A használó-képzéssel és a közösségi programok szervezésével jó gyakorlatot követ a könyvtár, erősítve ezzel ismertségét és elfogadottságát a helyi társadalomban.

Partnerség, önkéntesek, közösségi szolgálat

2017. Szélesek a könyvtár partnerkapcsolatai, a helyi civilekkel, kulturális intézményekkel, iskolákkal, óvodákkal, a közös programok hosszú sora is ezt bizonyítja. Kiemelkedő a szakmai kapcsolatrendszer is, részt vesznek a megyei könyvtár és az MKE megyei szervezetének szakmai napjain, a Könyvtárosnapon fogadták a megye könyvtárosait. Nyolc a közösségi szolgálatos diák vett részt a könyvtár munkájában. Használói elégedettségmérést 2016-ban végeztek.

2018. Mivel széles a partnerkapcsolati kör, a tervben ennek további jó működtetése szerepel.

Vélemény: A könyvtár erős kapcsolatrendszere képes növelni a könyvtár imázsát és fokozza az olvasói érdeklődést. Javaslat: Az önkéntesek munkáját érdemes igénybe venni, mert részben segítséget a könyvtárosnak és támogatja a közösségépítést, tudásmegosztást.

Kommunikáció

2017. A könyvtár kommunikációja a honlapon, a helyi újságban, TV-ben, a Facebookon és hírlevelek és utcai plakátok formájában történik.

2018. Tervezik, hogy az írott sajtóban, a Facebookon nagyobb aktivitással lesznek jelen.

Vélemény: A könyvtár törekszik valamennyi helyi médiumban hírelni a szolgáltatásait, saját honlapját és a közösségi hálót aktívan használja.

3, Fejlesztések

2017. Az év során 1 db Storage adattároló beszerzés történt.

2018. Két számítógép beszerzését tervezik.

Vélemény: Jelenlegi szűkös könyvtári térben csak kisebb fejlesztések tervezhetők, a gyorsan avuló IKT eszközök és az online szolgáltatások fejlesztése indokolják a tervezett számítógép beszerzést.

4, Gazdálkodás

2017. Az összes bevétel 16.940 E Ft volt, a 2016 évi 94,6 %-a. A beszámoló szerint elegendő forrás állt rendelkezésre a bérre és a szolgáltatásokkal, működéssel kapcsolatos kiadásokra. A saját bevétel elmaradt a tervezettől. A kiadási oldalon a személyi kiadások kivételével mindenhol kevesebb volt a felhasználás. Sajnos, - az elhelyezési problémák miatt - az állománygyarapítás esetében volt ez kiemelkedő (-21 %). A könyvtár költségvetésében személyi kiadás és a járulékok aránya 81 %, a dologi kiadásoké 18,7 %, és az „egyéb kiadás” 0,3 %.

2018. Csak az intézmény működési bevételeit tervezték meg, további adatok a fenntartói jóváhagyás hiányában nem álltak rendelkezésre.

Vélemény: A dologi kiadások alacsony arányából arra lehet következtetni, hogy a rezsit és az épület fenntartást a művelődési ház költségvetésében tervezték meg.

Összességében megállapítható, hogy a könyvtár széttagolt elhelyezése, távoli raktára, a szűkös terek oda vezettek, hogy a szakmai működést, a jól kialakított szolgáltatásokat akadályozzák. Nem férnek el a könyvek a polcokon, a könyvtári órák tartása csak kis létszámú csoport esetében valósulhat meg a gyerekkönyvtárban. A könyvtárvezető kérése, az elhelyezés bővítésre indokolt, mint ahogy a könyvtáros státusz bővítés is szükséges az intézményben. Budakeszi könyvtárában magas szintű könyvtári ellátás történik. A forgalmi mutatók pozitív változása, az online szolgáltatások megerősítése, a kiterjedt kapcsolatrendszer, a színes közösségi programkínálat bizonyítja, hogy a település lakosságának szüksége van a minőségi könyvtári szolgáltatásra. Javaslom, hogy könyvtár szűkös működésének megoldására, készüljön egy átfogó és mihamarabb megvalósítható fejlesztési terv.

Gödöllő, 2018. 07. 08.

Fülöp Attiláné
könyvtári szakértő

Hivatkozott szakmai ajánlás: Javaslatok a nyilvános könyvtárak működési feltételeire /OSZK Könyvtári Intézet <https://ki.oszk.hu/dokumentumtar/javaslatok-nyilvanos-konyvtarak-mukodesi-felteteleire> (2018. 05. 27.)

